

1 - uvodnik • 2 - cogitoergosum • 3 - pozor, pozor! • 4/5 - kako je svet majhen
4/5 - cogitoergosum • 6 - kako je svet majhen • 7 - fotokronika • 8 - pred velikim platnom

01
februar 2009

rast

Vida Forčič

V NOVO LETO S PRIJAZNOSTJO IN POGUMOM

Ob novem letu, ki je sicer le formalna sprememba, lahko pomislimo o tem, kako se bo življenje nadaljevalo.

Spremembe, novosti in presenečenja, ki smo jih doživeli v komaj preteklem letu, kažejo na to, da se svet spreminja, a tudi ponavlja. Da je ekonomija v krizi, v Italiji pa še vedno nadaljujemo s staro vrsto politike, da je ameriški predsednik druge barve in se slovenski zamejski jezik vedno bolj približuje italijanščini, so dejstva, s katerimi stopamo v to novo leto 2009.

Da, svetovna kriza je problem, a takih je bilo že mnogo v zgodovini. Ekonomska kriza je del samega ekonomskega procesa, to se pravi procesa človeškega obstoja, ki ima viške in padce. Le počakati je treba in se obdržati na ladji, ki jo današnji valovi sunkovito pretresajo. No, mogoče je za posameznika koristno, če nekoliko omeji nakupe ne najbolj nujnih zadev ... Ta nasvet seveda ne velja za naše dragocene politike, katerih težo lahko merimo z zlatom, saj so neizmerno dragi.

Kriza je zajela tudi Slovenijo, ki se v posocialističnem času še ni dobro zavedala (kaj šele privadila!) težav novega sistema. Po šestih

mesecih predsedovanja Evropski zvezi in veliki propagandi o nekem abstraktnem medkulturnem dialogu – ki je problem velikih evropskih držav, ne pa Slovenije – je Slovenija spet tam, kjer je bila prej. Medkulturni dialog? Ideološki prah. Hm, ali ne bi bila raje bolj poudarila petstoletnico Trubarja, prvega Slovence, ki je napisal slovensko knjigo, hkrati pa podpiral izobraževanje, svobodo jezika, pravičnost nad krivicami vsakega ljudstva? Trubarja izpred petsto let, ki še vedno predstavlja aktualne človeške želje in resnice? Naj se končno le prizna med najpomembnejše evropske kulturnike ...

Kaj pa naši svetovni zavezniki? So se Združene države z novim predsednikom res spremenile? No, do sedaj še ne, mislim, in razen osvoboditve zapornikov na Kubi, ne moremo preveč komentirati. Mogoče pa je sama predsednikova barva simbol, ki bo močno vplival na raznobarvne Američane in zadovoljil njihova pričakovanja.

Mi Slovenci pa smo še vedno tu, kot ponavadi, v pričakovanju boljšega sistema, ki bo spoštoval naše pravice, itd. Seveda, smo miroljuben narod, ki največkrat čaka, pri tem pa skuša ohraniti celoto svoje identitete in svojega okolja. Naš jezik pa se danes izrazito spreminja

in neustavljivo približuje italijanškemu. Jezik je pač le sredstvo sporazumevanja, zakaj bi torej cel svet ne govoril istega jezika in se tako najlažje, bratsko sporazumeval s sosedi? Vsak izmed nas ima svoj, osebni odgovor na tako vprašanje.

Da, kolo časa neustavljivo opravlja svoje. Smo v novem letu, ki prinaša vse polno novosti in presenečenj vsakomur izmed nas. Velikih in malih, ki nas bodo razočarala in razveselila, ob njih pa se moramo spomniti, da smo tudi mi avtorji teh tisoč bodočih presenečenj.

NEŽA KRAVOS

AKVAREL NA PAPIRJU, LIKOVNI TEČAJ SKK, 2008.

Vida Forčič

Zdravljica in Fratelli d'Italia

SPOROČILO DRŽAVNE HIMNE

NEKOČ IN DANES

Slovenci in Italijani, naroda, ki navidezno nimata nič skupnega, sta se v preteklosti borila za isti ideal, isti cilj, in sicer svobodo in zdinjenje naroda. Prav ta skupna želja in patriotizem povezuje slovensko Zdravljico z italijansko državno himno.

Avtor italijanske himne, Mameli, že v začetku poudari italijansko vojaško moč, ki jo izrazi z metonimijo »le porga la chioma«, češ da je zmaga sužnja Italije, saj ima dolgo vojaško tradicijo. Mameli nas namreč popelje v slavno preteklost Rima in nas v celotnem delu spominja na zmagooslavja Italijanov: siciljski upor večernic, bitka pri Legnanu itd. V Zdravljici pa zgodovina Slovencev ni omenjena, razen namiga »ko pred, spet naša boste last!«, kjer se Prešeren navezuje na Karantano. V obeh himnah pa pesnika predstavita problem svojega ljudstva, in sicer ta, da ni združen, in spodbujata svoj narod, da se upre. Mameli celo trdi, da zaradi delitve v sedmih državah Italijani »niso narod« oziroma

»non siam popolo«. V Zdravljici, katere sedma kitica je slovenska državna himna, Prešeren spodbuja slovensko ljudstvo k uporabi metafore »z oblakov rodu naj naša treši grom« za dosego prostosti oziroma svobode slovenskega naroda. Zdravljica je pivska pesem, ki ima obliko čaše, je carmen figuratum. Kot pivska pesem ima namen, da bi kratkočasila, vendar vsebuje tudi veliko sporočilnost in pomeni za nas Slovence in Slovenke veliko več kot le kratkočasje. Zdravljica predstavlja namreč značaj slovenskega naroda. Ne poveljuje slovenskega naroda, ampak si želi raje miru, »prepir iz sveta bo pregnan«, ki naj velja za vse narode, »žive naj vsi narodi«. To je univerzalno sporočilo, zaradi katerega je naša himna še vedno aktualna in edinstvena.

Prav to je pomankljivost italijanske himne, ki zveni arhaično in ki je večkrat podvržena kritiki, češ da je preveč patriotiska in morda zato tudi ne tako popularna kot slovenska himna.

France Prešeren
in Goffredo
Mameli.

Spodaj: tekst
italijanske himne
in preslikava
originalne
Zdravljice.

Priča temu dejstvu je nepoznavanje italijanske državne himne celo s strani italijanskih nogometašev, ki večkrat predstavljajo državo. Poleg te kritike je Mamelijevo delo podvrženo še kritiki, da je maskilistično, saj Mameli v začetku pozdravlja le brate Italijane oziroma »fratelli d'Italia«, ne pa Italjank. V naši Zdravljici Prešeren nazdravi tudi Slovenkam, ki jim nadaja prijazen vzdevek »prelepe, žlahtne rožice«. Slovenkam namreč daje zelo velik pomen predvsem v njihovi vlogi mater, ki bodo rodile sine, ki se bodo borili zoper sovražnika.

Ne glede na kritike pa se moramo zavedati, da ima državna himna za vsakega izmed nas in državo izjemen pomen: ne predstavlja le države in naroda, ampak tudi velik ponos, ki ga na primer začutimo, ko se ob koncu Prešernove proslave dvignemo in skupaj zapojemo našo himno. Ta trenutek je po mojem magičen, je nekakšen čudež, ki napolni naša srca z veliko upanja in nas hkrati združuje v eno samo celoto. Pozabimo na ideološke in verske ločitve, saj se zavedamo, da nas združuje močnejša vez, in sicer to, da smo Slovenci.

Jožica Forčič

INNO DELL'ITALIA

Musicato da Michele Novaro. Testo di Goffredo Mameli

Fratelli d'Italia,
L'Italia d'è destà,
Dell'elmo di Scipio
S'è cinta la testa,
Dov'è la vittoria?
Le porga la chioma
Che schiava di Roma
Iddio la creò.

Stringiamci a coorte
Siam pronti alla morte
Siam pronti alla morte
L'Italia chiamò.

Dall'Alpi a Sicilia
Ovunque è Legnano,
Ogn'uom del Ferruccio
Ha il cuore e la mano,
I bimbi d'Italia
Si chiamano Balilla,
Il suon d'ogni squilla
I Vespri suonò.

Stringiamci a coorte
Siam pronti alla morte
Siam pronti alla morte
L'Italia chiamò.

Noi siamo da secoli
Calpesti, derisi
Perché non siam popolo,
Perché siam divisi:
Raccogliaci un'unica,
Bandiera, una speme
Di fonderci insieme
Già l'ora suonò.

Stringiamci a coorte
Siam pronti alla morte
Siam pronti alla morte
L'Italia chiamò.

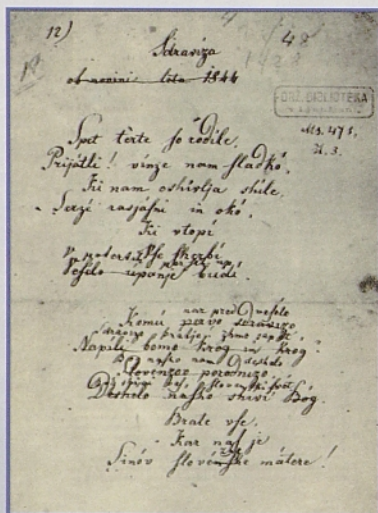
Uniamoci uniamoci,
L'unione, l'amore
Rivelano ai popoli
Le vie del Signore:
Giuriamo far libero
Il suolo natio,
Uniti per Dio
Chi vincer ci può?

Stringiamci a coorte
Siam pronti alla morte
Siam pronti alla morte
L'Italia chiamò.

Son giunchi che piegano
Le spade vendute
Già l'aquila d'Austria
Le penne ha perdute,
Il sangue d'Italia
Il sangue Polacco
Bevè col Cosacco
Ma il cuor le bruciò.

Stringiamci a coorte
Siam pronti alla morte
Siam pronti alla morte
L'Italia chiamò.

Eseguito per la prima volta a Genova il 10 Dicembre 1847

VISOKA IN NIZKA KULTURA

V naslednjih vrsticah bi rad na kratko izpostavil svoje pomisleke glede zloglasne in strahospoštovane delitve na visoko in nizko kulturo. To ni le šolska definicija, temveč pojav, ki ga občutimo v našem vsakdanjem življenju, ob zahajanju na koncerte in praznike, ob vkorakanju v nogometni stadion, ob elegantnem vstopu v gledališče ipd. Zdi se mi, da danes, leta 2009, v srčki evropske razvitosti in civiliziranosti ne le ohranjamo, temveč krepimo zaprašene stereotipe in predsodke o bolj ali manj kulturnem udejstvanju posameznikov, ki imajo (ali pa tudi ne) kaj zanimivega povedati. Poglejmo, kaj s tem mislim.

Dobro vemo, da je par stoletij pred nami začela veljati stroga delitev med tistim, kar je »kulturno« in tistim, kar ni. S »kulturnim« so Evropejci mislili predvsem nase, nekulturen pa je bil celotni svet, ki smo ga zlahka kolonizirali. Sredi 19. stoletja so začeli evolucionistični svetovni popotniki razmišljati o tem, da bi bil lahko oddaljeni Drugi tudi zanimiv, originalen in »civiliziran«, ne ravno kot mi, a kot nekakšen

»kulturni barbar«. Dobro, začeli so spoznavati večtisočletne svetovne civilizacije, kitajsko bogastvo, afriške zaklade, eksotične srednjeameriške stvaritve itd. Odločili smo se, da moramo nekulturneža najti (beri: izumiti, umetno konstruirati) znotraj lastnih meja, patološka ksenofobija je Evropo spremenila v leglo nacionalnih sporov in konfliktov. Gremo naprej, sovražnega nekulturneža lahko seveda dobimo znotraj naše taiste skupnosti, znotraj našega naroda, kajne? In gremo ustvariti etnične, jezikovne, starostne, n-te pregrade, med katerimi ima pomemben delež tudi kulturna. Delitev med visoko in nizko kulturo je torej delitev za določanje nujnih razmerij simbolne moči v sami družbi in dokazuje našo ozkoglednost do fenomena kulturne proizvodnje, ki bi mogel biti vzor odprtosti, raznovrstnosti in pluralizma. To je pa vendarle kaotična slika, dajmo končno ustvariti dve veliki kategoriji vrednotenja! V nizko stlačimo vso šaro, vse neumnosti, ki izhajajo iz umetnosti vsakdanjega življenja navadnih smrtnikov, visoka kultura pa bo za nas, ozek krog elitističnih, intelektualnih kravatjev, ki smo edini usposobljeni za kulturno ustvarjanje.

Za nami so 60. in 70. leta, ki so na vseh področjih družbe prinesla korenite, temeljne spremembe in miselne obrate, sprostila samozagledano zavrtost medčloveških odnosov ter razdrla tesne inhibicije spodobnosti. Pomemben premik je nastopil tudi v pojmovanju kulture, saj se je dualizem visoka – nizka dekonstruiral, aktivnemu in originalnemu posamezniku

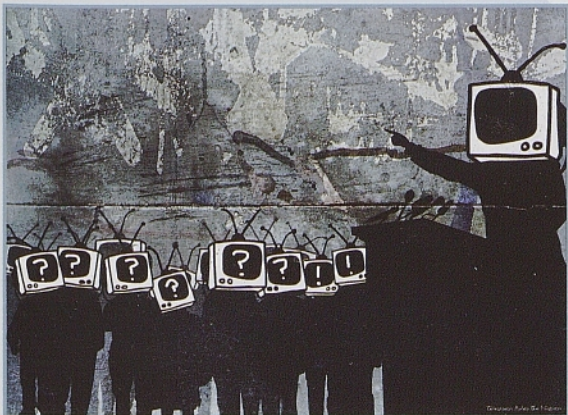
pa dal možnost, da ustvarja po svojih občutkih, argumentacijah in tehnikah. Fascinantni dosežek, ki pa ga Zahod ne more zdržati, saj človek ko nekaj doseže se (navidezno) zave, da je bilo prej boljše, ta veriga pa se odmotava v neskončnost.

Danes živimo torej v času, ko je vse dovoljeno, ko sistem podpira in poudarja pomen posamezne individualnosti, posebnosti, edinstvenosti, ko ni več Diktatorjev in Tiranov, ko je heterogenost družbe neskončna, ko smo vsi mešani in veseli. Seveda, živimo v prekrasni, idilični iluziji Indije Koromandije, ki pa je žal le iluzija. Iluzija raznobarnega kulturnega mozaike, ki nas slepi od tolikšnega sijaja, pozabili pa smo, da imamo na nosu očala, ki imajo to sliko tiskano na lečah. Kar je pred nami, ne vidimo! Inteligentni smo le tako, da znamo vse predsodke, stereotipe, ki jih ustvarjamo in podpihujemo, zakriti za tančico medkulturnih fraz razumevanja in spoznavanja različnega, da znamo perfektно ponoviti to, kar »se pravi« oz. kar slišimo okoli nas.

Zakaj mora biti to, kar delam in ustvarjam, s trudom in vsem srcem, a priori slabše od produkta nekoga, ki je v (mogoče nezaslužnem) položaju, ker obvlada standarde tehnik in menedžerske trende prodajanja, a ne pove prav nič novega? Zakaj je Nizko tisto, kar želi preizkušati nove razsežnosti, kar želi povedati nekaj drugega, kar želi spoznavati meje kulture? Zakaj je Visoko tisto, kar sledi pravilom, pa čeprav je prazno in ničvredno? Kdo se je odločil za tak kriterij? Butelj ...

Jernej Šček

"Television rules the Nation".

Tirana

MESTO REVŠČINE IN MODERNOSTI

Tirana je mesto brez turistov. Ta del Evrope je nam Evropejcem dejansko znan le po tem, kar smo slišali po televiziji za časa vojne. Vojne, ki je dejansko pomenila preobrat v razvoju celotne države.

Tirana je bila v času vojne popolnoma opustošena, sedaj pa se vse spreminja, gradi, prenavlja.

Število stanovanjskih hiš, nebotičnikov in gospodarskih poslopij neustavljivo raste. Na vsaki ulici so delavci, ki kot marljive mravljice gradijo velike stavbe. Zanimivo je, da se okoli njih vedno zbira množica brezdelnežev, ki preživljajo ure s tem, da jih opazujejo, izražajo mnenja in kadijo.

Ena od redkih stavb, ki je preživela vojno viхро in je še danes taka, kot je bila v preteklosti, je glavna

mošeja na Skenderbegovem trgu, v samem središču mesta. Albanci niso muslimanski ekstremisti, saj je takoj jasno, da je mošej v Tirani zelo malo, veliko pa je vina in odličnih prašičjih čevapčičev.

Na cestah se vsak dan srečuje neverjetna mešanica stare in nove Albanije, ki se kaže v raznolikosti svojih prebivalcev. Imamo stare, elegantne albanske gospode s klobuki, ki cel dan (in vsak dan) miroljubno sedijo na mestnih klopcih in veselo igrajo najrazličnejše igrice (šah, karte, tris) z večno cigareto v roki.

Na robu ulic posedajo revni cigani, ki vsiljivo prosijo za denar. Ko se približajo, je potrebno pokazati precej odločnosti, saj je med njimi veliko majhnih otrok, katerim je neverjetno težko reči »ne« – oni sami pa so s svojimi zahtevami »»

ŽIVLJENJE JE POTOVANJE K DOR POTUJE, DVAKRAT ŽIVI

Človek išče srečo. Ta je njegov glavni cilj. Nekateri jo iščejo v varnem zavetju domačega ognjišča, drugi v delovnih uspehih, drugi spet v veri ... so tudi tisti, ki iščejo srečo v sebi, in oni, ki darujejo delček sebe drugim. So pa tudi taki, ki potujejo.

A lahko potovanje človeka osreči? Lahko prašna, vroča, blatna cesta popelje človeka v odkrivanje sveta in nato do odkritja njegove lastne notranjosti? Zakaj čuti marsikdo od nas neustavljivo željo po odhodu? Kaj sploh iščemo? Kaj nas sili k temu, da zapustimo naše navade, naš pristan, naše gotovosti in se podamo v neznani svet?

Pa vendar, pravi Robert Burton, nebo neprestano kroži, sonce vzhaja in zahaja, zvezde in planeti konstantno ohranjajo svoje gibanje, vetrovi neprenehoma zibljejo zrak, vode se nižajo in naraščajo. Z vsem tem nam želijo dokazati, da se moramo gibati. Vedno. Kajti najnevarnejša stvar, ki jo lahko naredimo, je ta, da se ustavimo.

« zelo odločni. Če jim ne daš nič, se zelo razjezijo. Starejši cigani pa kar na ulici prodajajo cigarete in druge majhne predmete. Veliko ljudi brska po koših za smeti in nabira kovinske predmete. Pri tem zmečejo vso vsebino koša na cesto ali pločnik, »uporabne« kose pa spravijo v svojo samokolnico.

Žensk je na ulici razmeroma malo, takih, ki bi same hodile po mestu, pa skoraj ni. Jasno je, da je tu ženski poklic še vedno omejen na gospodinjstvo. Tudi oblačila, ki jih nosijo, kažejo na tradicionalno žensko vlogo. Zelo malo punc nosi kratka krila.

Ceste so v središču mesta večinoma asfaltirane, manjše poti pa so še vedno blatni klanci, ki v deževnem času umažejo celo mesto. Nevarnosti, ki vedno prežijo na tiranske voznike, so velike razpoke v asfaltu in številne odkrite kanalizacijske luknje, v katerih se lahko znajde tudi kak nesrečni nepozorni pešec. Te luknje so zelo široke in globoke in jih dobiš vsepovsod, na pločnikih, na sredi cest in trgov. Seveda, noben znak nas ne opozarja na njihovo prisotnost. Vendar pa so Tirančani navajeni na svoje mesto in mislim, da je pravi čudež za naše oči, ko vidimo, ka-

ko dobro znajo vozniki zaobiti vsako nevarnost.

Ob vsem tem pa se v Tirani razvija nova realnost, ki se približuje naši Evropi in Ameriki. Tak primer so lepe trgovine v središču mesta, ki niso nič manj opremljene od naših. Tak primer je zasebna newyorška univerza, ki je stara komaj pet let, a hitro raste. Je trenutno najboljša univerza v Albaniji. V njej se šolajo mladi premožni, a tudi zaslužni Albanci, ki bodo v prihodnosti vodili svojo državo. Na tej univerzi učijo po ameriških standardih in gojijo principe razvoja, ki so zelo različni od tradicionalnih albanских in muslimanskih.

Napoved za prihodnost? Ta država se zelo hitro približuje Evropi in možnosti, ki so že nakazane, so zelo vzpodbudne. Veliko je se starega, revnega, porušenega, a mislim, da se danes lahko ideja o nesrečni Albaniji, ki je simbol uničujoče vojne, izbriše in nadomesti z bolj realistično idejo o državi, ki nas bo kmalu dohitela v evropski realnosti.

Vida Forčić

cogitoergosum

Želja po potovanju je neustavljiva. Spojena je s strahom po neznanem, v odkrivanju še neodkritega, neskončnega, s seganjem po obzorju ... »Ni pomembno kam! Ni pomembno kam! Dovolj, da je izven tega sveta!« (C. P. Baudelaire). O tem nam priča že zgodovina, začeni z Odisejem, kateremu so sledili nomadi, trgovci, mornarji, konjeniki, raziskovalci, filozofi, sam Dante v svojem potovanju v onostranstvo, učenjaki in tisti, ki so se odpravili za kruhom ... ter z Malim Princem, ki je zapustil svojo zvezdo in svojo vrtnico, da bi počasi lahko spoznaval.

Pa vendar ... ali je potrebno, da letimo v oddaljene kraje, da plujemo čez oceane in iščemo druge letne čase? Ni dovolj, da se zgolj ozremo okoli sebe in skozi okno in v sosednji uličici odkrijemo še nepoznan svet, različno svetlobo, novo jutro?

Mogoče res ... mogoče bi lahko včasih odprli oči in prvič zagledali vse tisto, za kar smo slepi. Vendar so prav nova, oddaljena obzorja tista, ki nam odprejo oči, preko neznanega odkrijemo bogastva, ki jih imamo za vogalom. Le v svobodi se zavedamo teže okov, ki nas uklenjajo. In le tako se jih lahko osvobodimo.

Tanja Zorzut

MAKEDONSKA PUSTOLOVŠČINA

Življenje Tine Forčič v majhni makedonski vasi

Tu je pričevanje Tine Forčič, slovenske zamejke, ki je že dve leti poročena z muslimanskim Makedoncem. Sedaj je v Makedoniji, v majhni vasi, in preživlja svoje dneve v hiši makedonskih sorodnikov, kjer je polno hrupa, veliko otrok in gluha stara nona, ki neprestano gleda televizijo. Tudi internetna povezava je problem, saj se prekine, ko je slabo vreme.

Tina se uči plesti šale in nogavičke, kuhati makedonske specialitete in hkrati premišljuje o kulturnih razlikah, saj vidi svet iz drugačne perspektive, ki je mi v Trstu ne poznamo...

O kulturnih razlikah

Kulturne razlike so v tem, da smo mi iz naprednega in bogatejšega kraja, imamo možnost potovati, videti svet in študirati. Imamo denar in verjamemo, da lahko človek doseže skoraj vse, kar hoče. Nasprotno, človek iz revnejšega kraja, ki vidi revščino in krivice in nima možnosti potovati, razen zaradi dela, in niti študirati, gleda na življenje na različen način. Na primer, jaz želim vedno doseči nekaj več in se ne takoj zadovoljim z malim, medtem ko moj mož Melo se zadovolji z zelo malim, s tem da je z družino, in to mu je dovolj. Ne pričakuje veliko od tega sveta, ker verjame v drugi svet, ki temelji na njegovih globokih verskih prepričanjih. Je musliman, vsak dan moli, in sicer celo petkrat.

Odnosi med moškim in žensko

Drugi problem je odnos med žensko in moškim, ki je drugačen kot tisti, ki smo ga navajeni pri nas. Ker se v Makedoniji moški in ženske ne družijo razen v družinskem krogu, nastaja negativen predsodek v primeru, da se pojavi prijateljstvo med fantom in punco. Iz tega izhaja, da

Tina in njeno makedonsko življenje.

tudi poročeni možje sumljivo gledajo na svojo ženo, ki je, na primer, zaposlena v kraju, kjer so tudi tuji moški. Od tu se razvija njihovo značilno pretirano ljubosumje in posesivnost.

Doživljanje ljubezni

Ljubezen se doživlja, ja. Ampak v skupnem življenju, se ve, nekdo mora popuščati, in to je ponavadi ženska, ker je bolj pametna in prilagodljiva ... hehe, tako se temu pravi.

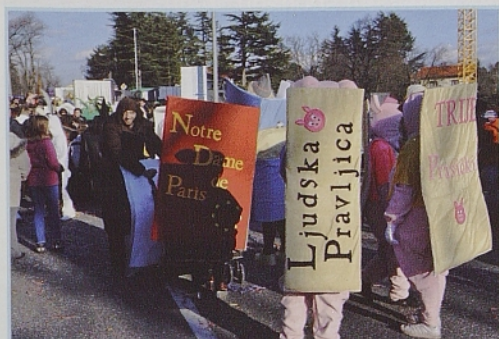
Kaj naj rečem? Veliko stvari je, ki bi jih rada povedala. Kulturne razlike, s katerimi sem se spopadla v teh letih, so številne, vezane verjetno na način življenja, ki je različen v vsakem kraju. To sem razumela, ko sem prvič prišla v Makedonijo in preživela nekaj mesecev potopljena v vsakdanje vaško življenje tega obmejnega gorskega območja Makedonije.

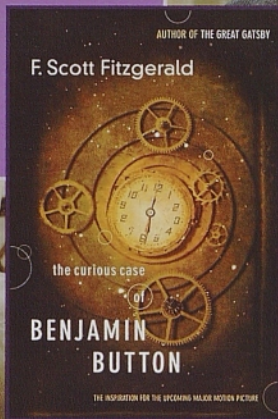
Tina Forčič

(Utrinki z letošnje povorke na Kraškem pustu na Opčinah.
Foto KROMA)

»**R**odil sem se v nenavadnih okoliščinah.« Tako se začne film **Nenavadni primer Benjamina Buttona**, ki je nastal na podlagi zgodbe F. S. Fitzgeralda iz dvajsetih let prejšnjega stoletja. V dve uri in štirideset minut trajajočem filmu se pred našimi očmi zvrsti zgodba o moškem, ki se rodi star že osemdeset let: o moškem, ki, podobno kot vsak izmed nas, ne more ustaviti časa.

ne še najbolj problematično, ko Daisy zanosi. Sedaj se vam ideja o pomlajevanju ne zdi več tako lepa, kajne?

Odnos med Daisy in Benjaminom se pogloblja, ko ona začne razumeti in sprejemati posebnosti njegovega življenja. Sprijazniti se mora z dejstvom, da se sama stara, medtem ko se človek, ki ga ljubi, pomlajuje.

To zahteva izjemno zrelost.

Režiser Fincher je zgodbo postavil zelo klasično: vse se začne pri Daisy, ki na smrtni postelji prosi hčerko, naj

ji prebere Benjaminov dnevnik. Tako pred nami zaživijo Benjaminovi spomini, ki nas vodijo skoraj za stoletje nazaj v preteklost. Velik poudarek je na mestu New Orleans, ki ga režiser prikazuje z dveh zornih kotov: prvič, kot srečno in praznično, takoj po prvem svetovnem spopadu, in drugič, ko je Daisy že stara in mesto ogroža orkan Katrine. Takrat vsi bežijo iz njega.

Kot zanimivost naj povem, da je znani filmski zvezdnik Brad Pitt zahteval, da bo sam

igral Benjamina v vseh njegovih starostnih obdobjih – to je bil eden največjih izzivov v filmu.

Za glavno soigralko Brada Pitta je režiser Fincher izbral Cate Blanchett, ki ga je navdušila že takrat, ko jo je prvič videl v filmu Elizabet.

Film pripoveduje zgodbo o ne ravno navadnem človeku, o ljudeh in krajih, ki jih odkriva na svoji poti, o ljubeznih, ki jih najde in nato izgublja, o radostih življenja in žalosti smrti ter o stvareh, ki niso večne.

Helena Pertot

THE CURIOUS CASE OF BENJAMIN BUTTON

Benjamin se rodi prav ob koncu prve svetovne vojne, majhen kot vsak dojenček, a bolan in star kot osemdesetletnik. Njegova mati umre ob porodu, oče pa ga zavrne in pusti na stopnišču doma za ostarele v New Orleansu. Njegovo telo pa se začne spreminjati, kot da bi čas tekkel v obratno smer, kot da bi se urina kazalca vrtela nazaj; Benjamin se namreč ne stara, temveč s časom fizično pomlajuje. Ta "deformiranost" ga enači z ostakunu fizično prizadetimi otroki. Njegova različnost ga vedno pahne v najtemnejši kot družbe. Kako bi torej

ne pomislili na sentimentalno zgodbo Forresta Gumpa, ki je iz tistega temnega kota na šibkih nogah pogumno prispel do cilja. Benjaminova oskrbnica Queenie mu ne glede na škatle čokoladnih bombonov vedno pravi: »nikoli ne boš mogel vedeti, kaj te čaka«.

Edina tolažba za Benjamina je Daisy, katero pa lahko ljubi le takrat, ko se njuni življenjski poti starostno približata. Taka je, na žalost, njegova usoda. Nikogar ne more spremljati za dalj časa. Njegovo pomlajevanje pa posta-

